

Kádár Kata

Anyám, anyám, édesanyám!
Gyulainé édesanyám!
Én elvőszöm Kádár Katát,
Jobbágyunknak szép leányát. –

Nem öngedöm, édös fiam,
Gyula Márton!
Hanem vődd el nagy uraknak
Szép lányát. –

Nem kell neköm nagy uraknak
Szép leánya,
Csak kell neköm Kádár Kata,
Jobbágyunknak szép lánya. –

Elmehetsz hát, édös fiam,
Gyula Márton!
Kitagadlak, nem vagy fiam,
Sem egyszer, sem máccor. –

Inasom, inasom, kedvesebb inasom,
Húzd elé hintómot, fogd bé lovaimot! –

Lovakot befogták, útnak indútanak,
Égy keszkenyőt adott neki Kádár Kata:
Mikor e szénibe vörösre vátozik,
Akkor életöm is, tudd még, mégvátozik. –

Mönyön Gyula Márton högyekön, vőgyekön,
Egyszer vátozást lát a cifra keszkenyőn.

Inasom, inasom, kedvesebb inasom!
A föld az Istené, a ló az eböké.
Forduljunk, mett* vörös szén* már a keszkenyő,
Kádár Katának is immán* rég vége lött. –

A falu végénél vót a disznyópásztor:
Hallod-ē, jó pásztor! mi újság nállatok? –

Nállunk jó újság van, de neköd rossz vagyon,
Mett Kádár Katának immár vége vagyon,
A te édosanyád őtöt elvitette,
Feneketlen tóba belé is vettette. –

Jó pásztor, mutasd még, hol vagyon az a tó,
Aranyim mind tiéd, a lovam s a hintó. –

El is mönének ők a tónak széjire:
Kádár Kata lelköm, szólj egyet, itt vagy-ē? –

A tóba megszólalt Kádár Kata neki,
Hëzzája béugrék hamar Gyula Márton.

Édosanyja vízi búvárokat kűdött,
Megkapták meghalva, összeölelkezve;

Égyiköt temették ótár elejibe,
Másikot temették ótár háta mögi.

A kettőből kinőtt két kápónavirág,
Az ótár tetejin összekapcsolódtak,

Az anyjok odamönt, le is szakasztotta,
A kápónavirág hëzza így szólala:

Átkozott légy, átkozott légy,
Édösanyám, Gyulainé!
Éltömbe rossz vótál,
Most is mëggyilkótál. –

*

Kádár Kata

Anyám, anyám, édös szülóm,
Öngedje mëg szép kérésöm,
Hogy vögyem el Kádár Katát,
Jobbágyomnak szép lányát. –
Miklós úrfi szépon kéri;
Édösanyja nem ígéri:
Nem öngedöm, édes fiam,
Nem öngedi az én rangom. –
Miklós mondá az anyjának:
Kádár Katát szeretöm csak,
Csak egyedül Kádár Katát,
Jobbágyomnak szép lányát. –
Édösanyja azt feleli:
Abból ugyan nem lösz sömmi,
Vagyon lányok az uraknak,
Abból neköd is juttatnak. –

Miklós úrfi mëgbúsula,
Készül, indul búdosásra.

Szógám, szógám, édös szógám!
Nyergeljed még pej paripám!
Mönjünk, mönjünk, amíg látunk,
Lögyön örök búdosásunk! –
Miklós úrfi elindula,
Azt meglátá Kádár Kata,
A kapuját megnitotta,
Hogy Miklós bémönne rajta.
Ne nyiss kaput, Kádár Kata,
Nem mönyök én most bé rajta;
Henem* mönyök a világra,
Hótig tartó búdosásra. –
Kádár Kata megbúsula,
Miklós úrfihoz így szóla:
Állj még, kéncsöm, szép Miklósom,
Hogy adjam rád egy pár csókom!
Adjak neköd egy bokrétát,
A kezedbe kézi ruhát!
Mikor ruhám vérrel hobzik,
S a bokrétám hervadozik,
Hidd el, kéncsöm, hidd el neköm,
Akkor löszön veszedelmöm. –

Elindúnak, mönnek, mönnek
Hosszú útnak, röngetegnek.
A ruháját Miklós úrfi
Elévöszi, még-megnözi,
Hát a ruha vérrel hobzik,
Bokrétája hervadozik.
Mind a kettő azt jelöti:
Kádár Katát most veszertik.
Miklós úrfi megfordula,
Egy mónárgazdát talál,
Kihöz közellovagola,
Kihöz ő eképpen szóla:
Hallod-ë te, mónárgazda!
Mi hír vagyon a faluba? –

Nincs ugyan ott sömme egyéb,
Kádár Katát elvesztötték. –
Hallod-ë te, mónárgazda,
Vigy el ingöm éppen oda,
Hol elveszött Kádár Kata,
Jobbágyomnak szép lőánya.
Pej paripám tiéd lögyön
S mindön ékös őtözetöm. –

Mónárgazda szót fogada,
Miklós előtt elindula,
Őt elvitte arra helyre,
Feneketlen tó széjire,
Onnét beszólalt a tóba:
Élsz-ë, kéncsöm, Kádár Kata? –
Kádár Kata is szólalik:
Nállad nélkül elig* telik. –
Miklós úrfi ezt hallotta,
Szúvit a bánat elfogta,
Kezit fejire kócsóta*,
Sorsát ő ott úgy síratta,
S beléereszködék hëzza
A nagy feneketlen tóba.
Egyikből nőtt muszkátaszál,
A másikkól rózsmarintszál.
Addig s addig neveködtek,
Vízön föjül emelkedtek,
Egymásba belészerettek
S ott is összeölelköztek.

Miklós anyja mönt sétáni,
Meg taláta őköi látni;
Vízi búvárt elhívatá,
Mind a kettőt kiásatá.
Az egyiknek csinátattak
Fejér márvánkő kopossót,
A másiknak csinátattak
Vörös márvánkő kopossót.
Az egyiköt eltemették
Elejibe az ótárnak,
A másikat eltemették
Háta megí az ótárnak.
Az egyikből neveködött
Fejér márván liliomszál,
A másikkól neveködött
Vörös márván liliomszál.
Ott is addig neveködtek,
Amíg összeölelköztek.

Miklós anyja hogy meglátá,
Mind a kettőt leszakasztá,
Talpa alá bétipodá
S tövisbokorra rakatá.
Ezt hogy látta Kádár Kata,
Kopossóból följajdula:

Éltünkbe üdözőnk vótál,
Békét hótunkba sem hattál.
Kiér Isten jót ne adjon,
Szeretetlen tássat adjon!
Kinyeretlenség találjon,
Mégis sönki még ne szánjon.

KRIZA JÁNOS GYŰJTÉSE

VADRÓZSÁK

Kriza János székely népköltési gyűjteménye

<http://mek.niif.hu/06100/06191/html/index.htm>